

2013-imi konto pingaarnermi 30.01.03 - *Sulianik ingerlatsisunut ilinniartitaaneq, isumaginninnermi siunnersuineq* – aningaasaliissutit iluini aammalu inuit annertuumik innarluutilit ikiorserneqartarnerat pillugu inatsit tunuliaqutaralugu meeqqat ADHD-ertut angajoqqaavisa ilaquataasullu ADHD pillugu pikkorissartinneqartarnissaannik kommunit peqatigalugit ingerlatsinissamik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Karl Lyberth, Siumut)

Akissuteqaat

(Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Aallaqqaasiullugu Inatsisartunut ilaasortaq Karl Lyberth pineqartumut tunngatillugu pingaarutilimmik aalajangiiffisassatut siunnersuuteqarneranut qutsavigaara. Naalakkersuisuni pingaartitaraarput meeqqat ADHD-ertut pitsaasumik inerisaataasumillu alliertorniassagunik pitsaanerpaanik atugassaqaarnissaat.

Naalakkersuisut meeqqat inuusuttullu ADHD-ertut annertuumik soqutigisaraat. Tamanna takuneqarsinnaavoq naalakkersuisoqarfiit assigiinngitsut tamakkununnga tunngasunik ilisimasaqarnerulersitsiniarlutik ingerlaavartumik suleqatigiinneratigut, aamma meeqqanut inuusuttunullu periusissiami takuneqarsinnaasumik.

Innarluutilinnik isumaginninnermut akisussaaffik 2011-mi januaari qaammat kommuninut nuunneqarpoq. Kommuninut nuussiniklut pingaarnepaatut siunertaavoq pitsaanerpaamik naammassisaqarfiunerusumillu suliat suliarineqartalernissaat.

Taamaattorli nuna tamakkerlugu pikkorissartitsinerit pitsaasuunissaat Naalakkersuisunut pingaaruteqartorujussuuvoq. Taamaammanuna innarluutilinnik isumaginninnerup januar 2011-mi kommuninut nuunneqarnerata kingornatigut Naalakkersuisut soqutiginninnertik ingerlatiinnaraat.

Meeqqat ADHD-ertut tamakkiisumik piginnaasaminnik ineriartortitsinissaannut pitsaanerpaanik periarfissinniarlugit, angajoqqaat piginnaasaqarfillit tapersersuinissaat ikorfartuinissaallu atorfissaqartinneqarput. Angajoqqaat ilaquataasullu ilaat meeqqat pisariaqartitaannik naammassinninnissaminnut naammattunik piginnaasaqarfeqareerput nukissaqarlutillu, ilaalli nappaatip soorlu ADHD-tut ittip nassatarisartagai suunersut meeqqallu ADHD-ertup pisariaqartitai suunersut pillugit ilitersorneqarnissaminnik pisariaqartitsisarlutik. ADHD assigiinngiaartuuvoq assigiinngitsunillu sakkortussuseqarluni, taamaammat angajoqqaat ilaquataasullu ilitersorneqarnissamik pisariaqartitsinerat assigiinngiaartuulluni, apeqqutaaginnarluni nappaatip meeraq qanoq annertutigisumik sunnersimaneraa.

Ukiarmi pitsaalluinnartumik oqallinnermik malitseqartitsinermut atatillugu innarluutilinnut ilisimasaqarfimmit siunnersuisarfimmillu IPIS-imit meeqqat inuusuttullu ADHD-ertut angajoqqaavinut ilaquataannullu pikkorissartitsisarnerit aallartinneqarput, taamaammat siunnersuut tamakkununnga uiggiunneqarsinnaassalluni soorlumi siunnersuuteqartup tamanna tikkuaraa.

IPIS-ip DVD paasissutissiissutinik imalik meeqqat ADHD-ertut angajoqqaavinut ilaquataannullu akeqanngitsumik nassiussuussinnaallugu neqeroorutigaa, soorlutaaq IPIS-imut ADHD

innarluutillumi allat pillugit oqarasuaatikkut sianernissamut periarfissaqartuaannartoq. Tamakku IPIS suleqatigalugu ADHD pillugu pingaarnerusutigut sulissutiginninnissamut tunngavissiipput, angajoqqaammi ilaquataasullu tamarmik pineqartumik ilisimannilernissamut assigiimmik periarfissinneqartariaqarmata.

Maannakkut IPIS Ilulissani sapaatit akunnerisa 40-anni pisussamik meeqqanut inuusuttunullu ADHD-ertunut pikkorissartitsiniarluni pilersaaruserpoq. Ilaatigut inuit suliamik ilisimasallit ulluinnarni sulinerikkut tamakkununga tunngasunik itinerusumik ilisimasaqartut peqataajartoqquneqassapput. Pikkorissartitsineq assigiinngitsunik suliallit suleqatigiinnissaannut tunngaviliissaaq, meeqqat ADHD-ertut pitsaanerpaamik atugassaqartitaanissaannut qulakkeerutaalluni, aalajangersaasoqassallunilu meeqqat inuusuttullu taamatut atugaqartut meeqqat atuarfianneereernerminni sunik periarfissinneqartassanersut.

Misilittakkatigut takuneqarsinnaavoq angajoqqaanut ilaquataasunullu paasissutissiisarnikkut ilisimasanillu avitseqatiginnittarnikkut meeqqat atugarisaat isumannaallisarneqartartut, taamaammatt sulinerup taakkununga tunngasortaanut nukissanik atuisoqartariaqarluni. Taamaaliornikkut meeqqat inuiaqatigiinnut akuunerannut ADHD-p killiliisuusinnaanera annikillissinneqarsinnaavoq. Meeqqat ADHD-ertut angajoqqaavisa ilaquataasalu nunatsinni sumiinneq apeqqutaatinnagu meeqqamik atugarissaarnissaat periarfissaallu qulakkeersinnaasariaqarpaat.

Naggasiullugu eqqaamaqqussavara inuusuttut ADHD-ertut inuttut oqartussaassuseqaleraangata paasissutissiisarneq siunnersuisarnerlu pingaartinneqartariaqarmata, soorlumi Olga P. Berthelsenip (IA) 2011-mi ukiakkut § 37 malillugu 173-imik normulimmik apeqquteqarnermini eqqaasitsissutigigaa, taamaalilluni meeqqat inuusuttullu ADHD-ertut sullinneqarnerat pineqartut 18-inik ukioqalereeraangata paasissutissiisannginnikkut ilitersuisannginnikkullu unitsiinnarneqartaqqunagu.

Meeqqat ADHD-ertut angajoqqaavinut ilaquataanullu pikkorissartitsisarnermik akisussaaffik kommunit tigummimmassuk aamma Naalakkersuisut maannakkorpiaq suliniuteqaqqinnissamik pilersaaruteqarmata Inatsisartut kaammattuutigaarput, konto pingaarnermi *30.01.03-mi - Isumaginninneq pillugu pikkorissartitseqqinnerit ilinniartitseqqinnerillu* - aningaasaliissutit iluini aammalu inuit annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu inatsit tunuliaqutaralugu meeqqat ADHD-ertut angajoqqaavisa ilaquataasullu ADHD pillugu pikkorissartinneqartarnissaannik kommunit peqatigalugit ingerlatsinissamik siunnersuut itigartitsissutigineqassasoq.